

ALPSKÝ VĚSTNÍK.

ROČNÍK IX.

7/16 listu
(ŘÍJEN 1906 — KVĚTEN 1907.)

V PRAZE.

NÁKLADEM ČESKÉHO ODBORU SLOV. ALP. DRUŽSTVA.

1907.

NÁRODNÍ KNIHOVNA

1001805951

Tiskem »Unie« v Praze. — Nákladem vlastním.

O B S A H.

(Značka římská znamená číslo, arabská stránku.)

1. Samostatné články.

Českým turistickým kruhům. VIII. 125.
Chata v Koritnici. V. 65.
Chata v Koritnici jako turistické východisko. VII. 115.
Jezero. Dr. Chodounský. I. 1.
Němečtí lezci v Julských Alpách. D. III. 39.
Nová rychliková spojení. VIII. 130.
Nové mapy Julských Alp. J. Čermák. VIII. 125.
O salašnictví a mlékařství v Julských Alpách. Dr. O. Laxa. VII. 109.
Po cestách málo známých. J. Čermák a Dr. V. Dvorský.
Ferdamana Polica. (J. Čermák) I. 6.
Prisojnik (Dr. V. Dvorský). I. 10, II. 17.
Mala Ponica (Dr. V. Dvorský). II. 19.
Obležení Škrlatic (J. Čermák). II. 21, III. 33, IV. 49.
Dovški Križ (Dr. V. Dvorský). V. 70, VI. 93, VII. 112.
Pyhrnská dráha. Ex. II. 24.
Roční schůze Slovinského planinského družstva. VIII. 129.
Towarzystwo tatrzańskie. Ch. VI. 101.
Tury na dráze karavanské. Ex. IV. 55.
V bílé pohádce. Ed. Šittler. V. 66, VI. 96.
Zpráva o turách vykonaných členy českého odboru S. P. D. v roce 1906. II. 25, III. 41, IV. 53.

2. Turistická sdělení.

Huda Polica. VII. 118.
Nové tury. I. 12, V. 76, VIII. 129.
Razor. VIII. 132.
Ryla v Bulharsku. III. 44.
Stol. III. 42.
Škrlatica. II. 27.
Triglav severní stěnou. II. 27, IV. 57.

3. Literatura a umění.

Časopis Turistů. VII. 119.
Časopis německého a rakouského alpského spolku. III. 145.
Dr. A. Švigelj. III. 45, IV. 62.
Der Triglav (Roschnig). II. 28.
Kreuz und Quer. II. 29.
Na slovanský Triglav (Čermák) V. 77.
Nová alpistická publikace. III. 44.
Obrázky z Alp (Reháková). I. 14.
Planinski Vestnik. VII. 119.
Průvodce po Tatrách. III. 44, 45.
Seznam cest. II. 26.

Vědecká pojednání o horách. VII. 119.
V Julských Alpách (Dr. Dvorský). I. 13.
Ze slovanských hor. VIII. 135.
Život na Tatrách (Drož). IV. 61.

4. Zprávy z Alp.

1. Ze slovanských Alp: I. 11, II. 26, III. 42, IV. 56, V. 75, VI. 103, VII. 117, VIII. 131.
2. Z ostatních Alp: I. 14, II. 30, III. 46, IV. 60, V. 77, VI. 105, VII. 120, VIII. 134.
3. Z jiných hor: II. 30, III. 46, V. 78, VI. 105, VII. 120, VIII. 134.
4. Chaty: I. 11, 12, II. 26, III. 42, IV. 57, 60, V. 77, 78, VI. 103, VII. 117, 118, VIII. 131.
5. Cesty: I. 11, II. 26, 28, III. 43, IV. 58, VIII. 132.
6. Dráhy: I. 12, 14, 15, II. 30, III. 44, 46, V. 76, VIII. 133.

5. Zprávy spolkové.

- A) Slov. Alp. Družstvo:
Zpráva o činnosti českého odboru za rok 1906. V. 81.
Seznam členů českého odboru. V. 85.
Zpráva o IX. valné hromadě českého odboru. VI. 106.
Mimořádná valná hromada ústředí. IV. 62.
Akademický kroužek. V. 79, VI. 121.
Různé: I. 15, II. 31, III. 46, IV. 63, VI. 106, VII. 121, VIII. 135.
- B) Jiné spolky: I. 14, 15, II. 30, IV. 61, V. 98, VI. 104, VII. 120.
- C) Společenské večery: I. 15, II. 30, III. 46, IV. 62, V. 78, 79, VI. 105, VII. 121.
- D) Noví členové: I. 15, III. 47, IV. 63, VII. 122.
- E) Dary a příspěvky: VI. 107, VII. 122.

ALPSKÝ VĚSTNÍK

ORGÁN

ČESKÉHO ODBORU SLOVINSKÉHO ALPSKÉHO DRUŽSTVA

ALPSKÝ VĚSTNÍK vychází prvního dne každého měsíce, vyjímajíc červen, červenec, srpen, září, a zasílá se členům českého odboru slov. alpského družstva zdarma. — Předplatné na rok 3 K, pro členy klubů turistických 2 K. — Věstník vydává český odbor slov. alpského družstva řízením Dra. Bohuslava Franty na Smíchově, Ferdinandovo nábřeží č. 16. — Dopisy týkající se administrace Alpského Věstníku budtež adresovány: Praha-III., Kampa 513. — Zakládající členové odboru platí 60 korun jednou pro vždy. Skuteční členové platí ročně 6 korun (první rok kromě toho 2 koruny zápisného). Příspěvky zasílají se českému odboru v Praze 1947-II.

ČÍSLO 1.

ŘÍJEN 1906.

ROČNÍK IX.

Jezero.

Napsal prof. dr. Chodounský.

Hezkou řadu let trvalo, než se proud českých alpistů v poněkud větším počtu obracet počal z německých v úvaly a štíty našich hor slovanských a než se tam pevněji zakotvil. Dnes ovšem již jsou jmena Bled, Jezero, Triglav, Grintovec po českých zemích tak známá, jako Spíčák, Radhošť, Javor a Sněžka; dnes máme v slovanských Alpách dokonce již své slálé kolonie, z nichž jednu, totiž Jezero v Korutanech, předvádím čtenářstvu, chtěje krátkými slovy vylíčiti, jak se tam žije a co poskytuje.

*

Obě nejbližší stanice Kránj na jihu a Železná Kaple na severu jsou každá asi 30 km. Jezera vzdálená, čímž garantován jest pro naše tuskulum svatý klid a pokoj — a poněvadž sotva kdy padati budou saze lokomotiv na věčně svěží zeleň severních svahů nádherných Alp Saviňských, lze doufati, že Jezero pro dalekou budoucnost zůstane všeho průchodního ruchu ušetřeno. Kdyby leželo při dráze, dávno by se tvář i život Jezera byly změnily, dávno by tam šuměla společnost hotelová, dávno by bylo po útulnosti a nezkalené příjemnosti; jeť kraj tak neobyčejný, tak úchvatný krásy, že každého, kdo jej spatřil připoutává a čím častěji se tam vrací, tím pevnějšími pásky.

Když se počátkem září letos paní Sch. z Pulje s námi v Jezero loučila, tu podotkla: »Jak nerada odjíždím a jak se těším na příští léto. Ale nikomu nepovím, jak je tu krásně, — bylo by škoda kdyby se Jezero mělo státí dostaveníčkem větší společnosti — tu veta by bylo po všem.«

Paní Sch. tam dlela 8 neděl; přicházela se svou matkou k obědu a k večeri na verandu a mimo pozdrav nevyměnila s nikým slova. Žily obě dámy jen sobě — jim dostačila příroda Jezera, v níž našly úplné, dokonalé ukojení svých tužeb, byly tu šťastnými.

Obě dámy se mi zdály býti typem lidí, pro které jest Jezersko stvořeno. Neradím nikomu, kdo pro své prázdniny hledá společnost a její zábavy, kdo je šťastným jen v ruchu a lesku — aby si zajel do Jezera. Zde není žádná villegiatura v tom pražském smyslu, — zde vládne ještě úplná prostota, zde nejsou žádné kroužky, zde se neporádají žádné výlety s pikniky, není tu aranžovaných večerů, ani lawn tennis, ani billard, ba neexistuje zde ani žádné piano. Zde je každý odkázán na sebe a na nejbližší své druhy. Však přece u oběda a večere tvoří celá kolonie přátelskou společnost a každý stůl na prostorné verandě shromažďuje intimní přátele k tiché kratochvíli. — A věru jest příjemno po návratu z procházek neb tůr zasednouti k přátelům a při dobrém víně ztráviti s nimi večerní chvíle.

*

Ptáte se jaké jsou to vlastně krásy do kterých jsme tak zamilováni — a tu jsem na rozpacích věru, mám-li se pouštět do jich líčení. Žádné slovo nevystihne celkové obrazy krajinné, ani měnivé jejich zabarvení, žádné slovo nevyvolá onu náladu, jaká vzniká rozhledem. Ale pojdte přece se mnou od pana Muriho, kde jste ubytováni, přes silnici do lesa na malé návrší s farou a kostelem. Otevřeme dvířka farského nádvoří a usadíme se na lavičce pod věkovitými lipami při západu slunce. Zde otvírá se kraj k jihozápadu a k severovýchodu — oko přelétá lesy a hory.

Slunce se sklání k Javornickému sedlu a šikmé jeho zářící špičky ostře osvětlují hřebeny lesnatých Karavank spadajících do tmavého údolí Kokry šumící pod vámi — hřeben za hřebenem se tu sune dolů v modravém až tmavém zabarvení, a nade všemi na obzoru vyšvihuje se smělá pyramida Storžiče Kráňského v průsvitném růžovém světle. A obrátíme-li zrak k severovýchodu, zaplanou k nám nebetyčné, báječné útesy na dosah blízkých Saviňských Alp oranžovým až červeným světlem, co zatím lípy, pod kterými dlíme i celé naše údolí zabrány jsou již večerním hlubokým stínem. Žádný zvuk, žádný šelest nevyrušuje nás z dumání.

*

Ale dost — už se nepustím do žádného líčení krajiny, přijdte sem a zřete sami — a přesvědčíte se, jak slabé je slovo člověka, chce-li druhému nakreslit půvab neznámé krajiny. Slyšte tedy jen prosté vypravování o Jezeru.

Jest položeno na jihu Korutan, několik jen kilometrů od hranic Kráňska ve výši 900 m a rozloženo asi na 3 kilometry v rozkošném údolí, v samých lesích, které i v místě samém tu a tam sahají až k silnici. Se všemi četnými samotami a salašemi čítá 600 obyvatelů a jest až na pily bez industrie. Za to má tři kostelíky, z nichž jeden, starý sv. Ožvald nad Jezerskem, pozvolna propadá zkáze, nezabrání-li tomu akce důstojného p. faráře Šittlera ze Žižkova, který v něm odkryl stará, velice cenná freska.

Česká kolonie má v Jezeru dvě střediska a sice hostinec p. Muriho (Kazino) a Stullera, od sebe 3 kilom. vzdálené. V obou se bydlí dobře, pokoje opatřeny jsou dobrými a čistými lůžkami i pohovkou. Strava v obou hostincích dobrá a poměrně levná. S dvěma a půl zlatými stačí na den i s bytem, aniž bys si musil něčeho odepřít.

Při snídani předloží paní Muriová jídelní lístek, podle kterého se objedná oběd. Bývá to polévka, hovězí maso, výběr trojí neb dvojí pečené a výtečný moučník.

Vzdor tomu že veškeré potřeby kuchyňské dováženy býti musí až z Kráně, neboť v místě není ani řezníka, ani pekaře, jest jídelní lístek rozmanitý s častými specialitami Jezerskými jako jsou kamzík, srna, jeřábci a pstruzi. Kdo tedy nečiní zvláštních, neb vysokých nároků, jest na celou dobu pobytu Jezerského se stravováním spokojen. Kdyby vedle kráňského piva (někdy dobrého, jindy méně) sklep zásoben byl některým dobrým pivem českým, zajisté by nebylo vůbec stesků; za to vína sudová vždy dobrá, z nichž největší oblíbenosti se těší »cviček« a bílé štyrské.

S ubytováním a stravováním jsle tedy spokojeni, z oken svého pokoje máte krásný prospekt a vane k vám z lesů a z obou pestrokvětých zahrádek při hostinci vůně. Sejdete na zasklenou verandu jejíž okna vůkol zdobena jsou žhavými květy pelargonii, karafiátů a begonií, kde se vám vždy dostane od některého ze starších hostů informací, abyste si mohl sestavit denní program. —

Vím, že se Jezero valnou měrou u nás pokládá za výhradní sídlo zuřivých turistů po krkolomných vůkolních skalách a kde pro člověka jiných tužeb není místa. Je to náhled mylný, neboť Jezero vyhoví i těm, kteří na horské túry vůbec nereflktují, nýbrž pouze na vděčné i daleké procházky v rovině po dobrých, širokých cestách; vyhoví úplně oněm, kteří pro své prázdniny hledají klid úplný a zotavení v přírodě. Vládne tu volnost a prostota, sem není zavlečena žádná okázalost, žádné dostihy v důstojenství aneb v parádě. — A to platí výslovně také o našich damách. Komu je tedy blahem uniknouti všemu ruchu a šumu, rozmařilosti života našich villegiatur, společenskému neklidu, kdo rád pro dobu svého oddechu svlékne své důstojenství a své prerogativy a všechny ty chomouty, které mu úřadem a zaměstnáním na krk byly vhozeny — ten nechť přijde do Jezera.

*

Ještě několik slov o povšechné situaci Jezera, jehož půvabem jsou lesy, hory a bystřiny. Jedeš-li z Kráně, vnikneš již v Kokře do romantického údolí, táhnoucího se více než 10 kilom. do Jezera. V pravo sklánějí se k němu svahy Saviňských Alp, v levo stráně Karavank plné nejbujnějšího lesa až k samé silnici, vedle níž šumí peřeje stříbrojasné Kokry. Silnice vine se mírně vzhůru, až k Dolnímu Jezeru, odkud mnohotná serpentýna vyvede k plateau, na němž hoření Jezero jest rozloženo. Zde náhle se zraku objeví nad lesy divé nebetyčné, zasněžené útesy Kočny, a tu jsme již u cíle, ještě jedna píla a asi 200 kroků lesem a stojíme u Kazina p. Muriho.

Usedlosti trouší se podél silnice dále ještě 3 kilom. k severu, kde údolí zavírá Jezerní hora, přes níž vede silnice k Železné Kapli.

Mezi usedlostmi šíří se zelená luka, všude křížovaná stinnými alejemi jasanů, u domků zahrádky, v oknech květiny. Údolí jest daleké a široké, netisnic nikdy, a zároveň působí velkou mohutností okolních valů.

Od severovýchodu k jihozápadu pne se nad Jezerem řetěz Saviňských Alp, od Rinky, se Skutou, Dlouhým Hřbetem, Grintovcem ku Kočně, na proti němu stkví se štíty Karavanek s mořem lesa, místy v samém Jezeru až silnice dosahující — kdežto sever a jih údolí uzavřen pyramidami Korutanského a Kráňského Storžice.

V Kokerské a Jezerské údolí vybihaají z pravé i levé strany údolí závodící svěžestí a krásou, v nichž putovat můžeš pohodlně mnoho hodin pěknými cestami. V bezprostředním sousedství hostince v Jezeru vábíti tebe budou údolí hoření a dolení Kočny, z nichž prvním bych dal palmu jako nejkrásnějšímu celé vůkolní krajiny.

Kdo často a po leta procházel údolí Saviňských Alp, přizná mi, jak těžko jest říci, které z nich by zařadil na místo první, ač není sporu, že v přední řadě stojí údolí Logarské, Bystřické (při Uršiči), Robanův Kot a Hoření Kočna. Zdá se mi však, že ucelenost a velikolepost nikde tak nepřekvapí, jako v údolí posledním, pohlížíme-li z luk za Anclem k závěru údolí s onou příšerně krásnou stěnou horskou, kterou tvoří skalnaté srázy od Rinek ku Kočně s širými sněhy na výšinách a s bujným lesem a šťavnatými lukami kol do kola. V pravo zelený Skuber, v levo dvojhrotá Baba a Holý Vrch, za tebou les, z něhož tu a tam se dívá usedlost a bílá věž kostelíka, nad nímž horizont uzavírají lesnaté hřbety Karavanek. Nedá se myslit, aby na kohokoliv tato velkolepost, ta harmonie barev a malebnost linií nečinila dojem nehlubší.

Nemohu vypočítávat všechny procházky místní, ale zmíniti se chci alespoň ještě o čtyřech. V první řadě je to »pešpot okrog potoka«. Jezerská bystřina, vinoucí se širými lukami údolními, náhle spadá pod hostincem Muriho po příkrém lesnatém svahu k Dolnímu Jezersku; její břehy byly až do předloňska téměř nedostupné, kdežto dnes zde nákladem českého odboru zřízena krásná stezka, vedoucí rozkošným romantickým zalesněným žlebem těsně po břehu bystřiny řitící se v peřejích a vodopádech dolů.

Jiné dvě nad míru vděčné procházky vedou údolím k pramenům Kokry a Podstořickým k stěnám mohutného Storžice. Navštěvují Jezero již 12 let, ale vždy a často si popřeji obou těchto toulek, připouštějících znalci mnohotné varianty.

Čtvrtá parádní promenáda je naše »horizontála« kolem Roblekovy a Ankovy planiny. Čtenáři napadne, že název horizontála je v úvozovkách, a přiznávám, že vyžaduje od kostela sv. Ožvalda mírný výstup 400 m po pěkné lesní cestě. Jakmile se ale octneš na této výši, vede pak cesta přes 2 hodiny skutečnou horizontálou až na Jezerní horu, odkud se silnicí sestoupíš do Jezera. Nepovím, jakých požitků tato procházka poskytuje.

Ostatné kratších i delších promenád, vesměs vděčných, je zde skutečně na nepřebranou.

A což jezero? Bohužel není tu žádného, provalilo se asi před 150 lety a zanechalo širé dno, dnešní šťavnaté jezero luk.

Ale koupáme se v Jezeru přece a to rádi a pilně. Na louce pana Muriho zřízen jest bassin s protékající křišťálovou vodou, který se těší u našich hostů takové obliby, že bylo nutno vymeziti dámské a panské hodiny. Nově přibylý prohlédne si zařízení a zeptá se především na teplotu vody. Jak uslyší, že naměřeno 8° R., otřeše se a odejde. Koupati se v tak ledové lázni, komu by se chtělo? Však příklad táhne, nově přibylý vidí, že se koupá všechno, staří a mladí, pánové i dámy, a každý se na lázeň těší a líčí, jak neobyčejně milý a osvěžující je to požitek. S váháním a někdy i se strachem konečně sestoupí i nově přibylý po schůdkách do bassinu, ponoří se a rychle se retuje ven. Ale již je získán, neboť vzniklá blahově zabaví jej na vždy a pak se už hněvá, má-li chvíli na svou lázeň čekat, najde-li bassin silně obsazen. Každý, kdo lázni našich užil ví, že jsou nepoměrně příjemnější než lázně, v jakých se u nás koupáme. Neocenitelnými nám jsou při návratu z horských tur, dokud znoj a pot tělo pokrývá, odkud horko každé vlákno rozráží — tu spěcháme přímo k bassinu a noříme se v jeho chlad. Po lázni jakoby veškerá únava těžkého pochodu by se byla vypařila — blahý cit a svěžest prolíná tělem.

Pro nepatrný počet oněch, kteří v Jezeru koupali se neodvážili, jsou ostatně u p. Muriho i Stullera zřízeny lázně teplé.

V první době našeho pobytu jsme se koupávali ve vantrokách píly při lese, stojící na jiném potoku s vodou, jejíž teplota nepřesahovala 5° R; zde zřízen později bassin. Voda ale byla přece příliš svěží a proto bassin na dnešní místo přeložen. V horkých dnech mívá voda i 9 1/2° R.

* * *

Každý návštěvník Jezera má obliho jíti na českou chatu, zbudovanou nákladem 24.000 kor. ve výši 1600 m pod Grintovcem a která je východištěm k vysokým túrám v Alpách Saviňských. Leč valnou měrou bývá již chata sama konečným cílem oněch, kteří větší túry nekonají.

Kdo nepoznal vznešenost pravé horské přírody, ten příjemnou a nad míru zajímavou cestou uveden je při české chatě v samé srdce Alp, a neznám návštěvníka, jenž by se byl tajil svým překvapením, když se octnul uprostřed onoho velkého cirk, jehož tisícometrové stěny v polokruhu nad chatou uzavírají horizont k jihu. A k severu, východu i západu téká zrak přes lesy a nahé štíty, pod sebou vidí hluboké údolí — barvy hrají, linie rozkošné krajiny se protínají, nade vším vládne zvláštní klid a věčné ticho, vše nové, jiné než u nás, a duše přece pociťuje, že je doma, u českého krbu a v zemi slovanské. Chata a cesty jsou námi zbudovány, jsou naším majetkem a naší chloubou.

Nežli odbor český v Jezeru působiti počal, zůstávaly všechny ty krásy turistovi uzavřeny; z Jezera bylo možno proniknouti po chatné cestě jen Saviňským sedlem do Logarského údolí a odvážný chodec směl zkusiti pouze výstup od Ravného na Grintovec — ovšem bez stezky.

Dnes český odbor zřídil nákladné stezky na všechny strany, vylámal skály kopáčem a dynamitem, zasadil, kde potřebl bylo, železné stupy a drátěná lana, zabezpečil vzorně všechny pochody, tak že dnes turista vnikati může ke všem čarovným tajům, které naše slovanské, nesrovnatelně krásné Alpy skýtají. Leč nebudu líčit a vypočítávat výstupy horské od české chaty, které najde každý ve výborných Marešových »Saviňských Alpách« (vydaných nákladem našeho odboru), nýbrž poznamenávám prostě, že Jezero poskytuje také příležitost k mírným a vděčným výstupům, nevyžadujícím předběžné rutiny a alpského výzbroje jako jsou Vernikov Grintovec, Korošský Stořic, Velký Vrch (protěž), Golí Vrch, Šenkova Planina, Pavličeva stěna atd.

A z Jezera netřeba teprve se někam vydávat, aby nalezena byla procházka neb výstup; všechny počínají hned u vrat obou hostinců; první krok již činíš v krásné přírodě.

* * *

V plné sezoně, as od 20. července do konce srpna bývá Jezero silně navštíveno a stalo se letos, že v srpnu byly všechny byty úplně zaujaty a to jak Kasino Muri i hostinec Stullerův, stará pošta i villa Stullerova, oba pokoje na faře i gostilna. Přijel-li nový host, byly velké obtíže s ubytováním, neboť po celou sezonu měly dvě německé rodiny čtyři místnosti v držení. Kdo míní do Jezera na delší dobu, necht si záhy zabezpečit u p. Muriho neb v gostilně Stuller byt — nejděle do konce května.

*

Po cestách málo známých.

Píší Jiří Čermák a Dr. Viktor Dvorský.

Jednu vzácnou přednost mají slovinské hory před jinými: jsou dosud málo známy a málo vyhledávány. Mimo Triglav a Mangart zřídka kdy setkáme se na horské pouti s jiným člověkem; pro rozrušenou mysl jsou naše hory dokonalým idealem samoty. Jen pozvolna zarývají se tu turistická střediska Aljažev Dom, Vossova a Findenegova chata atd. síť stezek do říše alpistů — samotářů; než ani po těch stezkách netáhnou ještě zástupy; starý nimbus mnohého odslašuje, jen ojedinělci sem přicházejí. Než pojďme dále od cest určených již k sevšenění, obraťme se k místům, jichž dotknouti odvažuje se jen kamzík, lovec a všetečnost moderního alpisty.

Jiří Čermák:

I.

Ferdamana Polica.

Podivná hora a podivné jméno. V mohutném amfiteatru Martulku stojí její široká kupole, rozeklaná úzkou prasklinnou ve dvě, po boku štíhlé pyramidy Špiku, a stěny její, spadající do »Pod Špikom«, v ničem

nezadají stěnám souseda bohatšího o čtvrt sta návštěvníků. Chodívali jsme kotlinou »Pod Špikom« velice často, téměř při každém lezeckém pokuse v skalínách, obkličujících Martulk, a Polica vždy vyzývala nás němým vzhledem svých strmých stěn k výstupu právě tak, jako nás nepamíjel kranjskogorský vůdce Pečar v. Bobek vyzývali nekonečnými hovory o tom, že na Polici byl kdysi za kamzíky a že by byl ochoten vyvésti nás na vrchol, kde dosud noha turistova nestanula.

Dík tomu, že Pečar nedovede smlčeti, co ví, zvěděli jsme brzy, kudy se na Policu může. Bylo to zcela dle našeho očekávání. Ferdamana Polica spolu se Špikem, Riglicou a Rušicou tvoří přehradu mezi úvalem Martulku a údolím Pišnice; do Martulku spadají stěnami téměř kolmými, kdežto do Pišnice sklon jich je mírnější, svahy jich vysoko kryty vegetací, takže z této méně strmé strany lze provést výstup s pravděpodobností mnohem větší a s nadějí ve zdar.

Již minulého roku jsme se několikrát chystali na tuto turu; ale buď nepohoda nebo cosi jiného zmařilo naše plány; teprve letos počátkem července, když po delším odloučení sešli jsme se s přítelem dr. Dvorským v Krajské Goře, zdálo se nám, že tura na Ferdamanu Policu by byla velmi vhodná pro cvik a získání rutiny horolezecké, značně pokleslé dlouhým pobytem mimo hory.

Po několika deštivých dnech jsme v pohodu valně nedoufali; a tak, když jsme 9. července o 3/4 h. ranní vyhlédli ven a užívali, jak těžká mlha leží na posávském údolí a zahaluje celou Krajskou Goru i s námi v svůj šedý háv, byli jsme skoro rádi, že s čistým svědomím můžeme si ještě pospat. Ale, když o hodinu později opět vyhlíželi jsme z oken svého bytu v hotelu »Razor«, seznali jsme, že dali jsme se oklamati mlhami, jež ležely pouze na dně údolí. Hory byly čisté a vyhlížely se v jasných slunečních paprscích. Chvatně chystali jsme tlumoky, vařili snídaní na příručním lihovém stroju — ale ač se vše dalo v největším spěchu, přece, než jsme se vypravili, uběhlo hodně času.

Bylo již 1/2 6., když jsme kráčeli do nitra Velké Pišnice.

Po hodině pochodu tichým údolím, podél hučících peřejí bystřiny, odbočili jsme za studánkou Černé Vody úzkou pěšinkou strmě vzhůru do lesnaté stráně v levo. Slabá stezička vyvedla nás přes ssutkový svah, řídce klečí porostlý, na strmý hřbet mezi stržemi a zmizela. Teprv po delším hledání objevili jsme pokračování její v pravo nad skalním stupněm. Zdá se, že je to cestička, kterou si voda vymlela, a která z nedostatku lepšího byla ovce i lidmi adaptována. Vede bez okolků do prudkého svahu strmě vzhůru. Bukové houštiny, jež se tísní k ní s obou stran, zasypávají ji spoustou zvalého listí. Vratké kameny, které se tají základně pod vrstvou zvalého listí, znemožňují bezpečnost kroku a činí cestu dvojnásob únavnou. Značně výše dává jasné svědectví o erosiivním původu cesty hladký skalní žleb, jímž nutno prolézat. Zde jsme již měli cesty až po krk; usedli jsme k odpočinku a sáhli do tlumoků pro proviant.

Snad následkem materiálních požitků pozbyli jsme smyslu pro stezičku tak subtilní, téměř neskutečnou — když jsme se dali po deseti minutách na další pochod, přistihli jsme se, že se prodíráme hou-

štinami, přelézáme skácené stromy, pod nimiž v ladné směsici tajila se jarní flora: petrklíče, sasanky, fialky atd. — krátce, že jsme »zgbili pot«. Kus zledovělého firnu, posypaný hustě rudým, uschlým jehličím kosodřevin, a nad tím zase zarostlé skalnaté svahy. Kam? Rozešli jsme se hledat, kudy se zde vlastně chodí. Po delším pátrání jsme našli opět cosi jako stezku. Vyhýbá se v levo a po nepřijemných skalních stupních přivádí nás do vyschlé vodní strže. Jsme již téměř na konci vegetace. Bukové houštiny již nás neprovázejí; jich místo zastupují neprostupné lesíky kleče; výše na volných travinách pasou se ovce.

O $\frac{1}{4}$ 10 h. vstupujeme do spodní části podivného žlebu, jenž v příčném průřezu vykazuje neobvyklou formu půlkruhu. Tato vlastnost spojená s jeho neobyčejnou délkou získala mu u nás přezdívku »troubel«; p. dr. F. — seznal radosti této cesty při výstupu na Špik — nás později ujistil, že je to jméno velmi výstižné. Možná tedy, že se ujme, a naše české morfologické názvosloví bude o pěkný výraz bohatší. Slunce nás oblažuje svými teplými paprsky, žížeň nás trápí; nikde ani krůpěje vody, jen kdesi vysoko nahoře pod sněhy lesknou se vlhké skalní plotny, aby naše žížeň byla ještě palčivější. Je k tomu třeba veliké dávky trpělivosti, než se »troubelem« proleze; netrvá to sice déle než $\frac{3}{4}$ h, ale jednotvárnost žlebu, v němž je ubohý turista uzavřen jako v pouzdře, bez vyhlídky, kde může toliko počítati, kolik asi metrů již ustoupal, a občas zvednouti hlavu, aby se potěšil pohledem, jak ještě má daleko — by mohla člověka slabších nervů dohnati k zoufalství.

Konečně konec. Vyšli jsme z »troubel« a u prvního firnu občerstvujeme se hrstmi sněhu; vody zde není. Nemálo znavení dosaďadním výstupem souhlasíme, že Ferdamana Polica si svého podivného jména zaslouží plným právem (ferdamana = prokletý); dívme se toliko, proč sousední Špik nenese téhož epitheta, když výstup až v tato místa je společný oběma horám, jak Špiku, tak Polici. Obvyklý výstup na Špik vede odtud v pravo vzhůru na hřeben mezi Špikem a Lipnicí, po němž lze dosáhnouti vrcholu bez obtíží. Náš cíl leží v levo, a jeví ve svých stěnách dvě místa, kde by snad bylo možno se zdarem se pokusiti o útok. Ježto však hřeben mezi Špikem a Policou se značně níží a ve svých nejnižších částech nezdá se býti nedostupný, rozhodla naše válečná rada nespěšovat se hned prvnímu na pohled schůdnému místu a raději podívat se na hřeben, odkud bude možno dokonaleji přehlédnouti srázy hory, které chceme dosíci.

Všechny zbytečné věci uložili jsme do houštiny kosodřevin a jen s nejnútnějšími potřebami pustili jsme se vzhůru, k místu, kde nám byla modrá obloha nejbližší. Ssutkoviště a firnová pole přivedla nás pod strž, kde mezi skalami a žlutavou, hlinitou ssutí vábila nás svěží zeleň trav. Bohužel byly to »utrhačné« trávy, utrhačné proto, že trsy jich, jen zlehka na podložce tkvící, hrozí se pod tíhou nohy utrhnouti. Ale, ač nebyl to postup právě nejpříjemnější, dostali jsme se přece celkem snadno až do zářezu v hřebenu. Naším zrakům otevřel se závrtný pohled do hlubokého jícnu Martulku, imponantní pohled, prvá letošní zkouška bezzávratnosti.

Jediný pohled v levo stačí, abychom seznali, že odtud lze pokračovati v cestě po hřebenu Police bez valných obtíží, a proto bez meškání nastupujeme další pochod. Skály porostlé travami přivádějí nás o něco výše, do skalních stupňů, krytých vrstvou tříště a úlomků kamení. Posud je výstup snadný. Teprv nyní těžší stupeň přiměl nás k tomu, že odložili jsme tlumoky a sekerky. Jsme na hřebenu. Několik kroků snazších, pak se hřeben začíná strmě zdvihati. V levo, nad Pišnicou vede souběžně s hřebenem komín, vyplněný vratce nakupenými balvany. Nevěříme mu a na návrh Dvorského pouštíme se v pravo pod hřeben po římse do stěny, spadající v Martulku. Spojili jsme se lanem; bylať římse obtížná a exponovaná. Dvorský lezl první, a mně nebylo tuze mílo přihlížeti, jak se jeho zelený kabát, přepásaný bílým lanem rysuje na hlubokém, skoro modravě zabarveném dnu Martulku. Jakmile byl překonán komín, přerušující uprostřed souvislost řimsy, bylo již lépe. Další terrain nebyl již tak zlý. Odtud zase zabezpečoval Dvorský mne při vzdušném traversu, při němž dělalo velmi dobré služby pomyšlení, že je člověk na laně. Hledíme nyní opět dostati se na hřeben. Malý komín, nepřijemná plotna, trochu travnatých skal, sypký šutr, jímž dereme se v před »jako když pes plave«; skalní partie výše o nic lepší: kameny se sypou, záchyty zůstávají v rukou vězet... konečně k poledni jsme na vrchu — bohužel ještě ne na tom pravém. Odvázali jsme lano a jali se sledovati hřeben, nejprv sestupující dolů na mělké sedélko, načež příjemným šplháním v rozpukaných skalách dosáhli jsme po několika minutách svého cíle.

Vrchol Police je velmi pěkný, malou prostranností připomínající na vrchol Kočny: mocný balvan, jehož horní plocha tvořena plotnou střechovitě skloněnou směrem k Pišnici, s okraji jak otesanými; směrem k Martulku hladká, převíslá zeď. Nezdrželi jsme se dlouho na vrcholu, jen co jsme sledovali trochu kamení k postavení pyramidky a ukrytí visítek; táhnoucí mlhy vybízely nás k ústupu.

Druhý vrchol Ferdamane jsme již nenavštívili, neboť vysloveně schůdný travnatý svah, od vrcholu až hluboko dolů se tahnoucí, nelákal nás k výstupu. Byli bychom touto odbočkou prodloužili svoji turn o hodinu, snad i o více. Nechali jsme tedy také něco pro budoucí a obešedše po široké římse nad Martulkem dostoupený vrchol, krytí jeho převisem, sestupovali jsme snadným šplháním k předvrcholu, a s něho bez valných obtíží, držíce se při hřebenu, avšak na straně obrácené k Pišnici, abychom se vyhnuli obtížným místům nad Martulkem. Brzy byli jsme zpět u odložených předmětů. »Pikly« do rukou, »ruksaky« ještě chvíli při lezení kolovaly z ruky do ruky až za poslední obtížný stupeň; pak teprv hoseny na záda. Travnatými skalami dostihli jsme brzy zářezu ve hřebenu, za několik dalších minut prošli jsme strží s »utrhačnými« travami, načež ssutky a sněhová pole nás dopravily snadno a rychle k části našeho majetku, ukrytého v kosodřevinách. Malá hostina osvěžila naše síly, a slunce, tavicí sněhy, postaralo se nám o dostatek nápoje.

Vesele pustili jsme se na další cestu. K sestupu chtěli jsme užiti hřebene Lipnice, svažujícího se do Pišnice, a tam někudy najít si cestu do údolí. Obrátili jsme v tom směru svoje kroky. Cestou byli jsme

nucení svéstí několik bitek s dotěrnými a zvědavými ovce. Ale mlhy nás zahálily; a když začaly na nás dopadat první krupě hrozičho deště, zanechali jsme úmyslu raziti si novou cestu — a obrátili se kajicně zase pod Špik. Za neustálých šarvátek s ovce, v nichž přesila mečících nepřátel byla vždy zahnána na útěk, dostihli jsme již značně dole, hluboko pod »troubelem«, kdesi na počátku vegetace svoji stezku, kterou jsme z rána vystupovali.

Smáčení silným deštěm a mokřými větvemi bukových houštin sestupujeme kluzkou stezkou k údolí. Když k večeru, o 1/6, vyšli jsme konečně na vozovou cestu, vedoucí dnem údolí ke Kranjské Goře, začekali jsme se, že touto cestou pod Špik a Policu vícekrát nepůjdeme. Ale to nám zcela nic nevadilo, abychom o několik dní později cestu tu vřele neodporučili panu dru. F. jako cvičný výstup na počátku tur; vždyť je to tura pro training přímo stvořená.

Dr. Viktor Dvorský:

Prisojnik.

Mnohému bude se zdát divno, že také turu na Prisojnik, tedy horu od zřízení Vossovy chaty často navštěvovanou, počítáme k cestám »málo známým«. Než obvyklý značný výstup od Okna po západním hřebenu není jediným směrem, který se proplétá skalami tohoto obrovského massivu; vedle něho naskytá se ještě řada cest jiných, o kterých málokdo ví co bližšího. Když jsme se v červenci r. 1906 ve společnosti dra St. Prachenského vypravili opět do stěn Prisojniku, bylo nám hlavním účelem poznati nejstarší směr, kterým trentští horalové dávno před počátkem turistického ruchu vystupovali k jeho vrcholu, a který uvádí dr. Kugy v Zeitschrift d. D. u. Ö. A. V. 1882. Massy čerstvého sněhu způsobily pak, že i obvyklá cesta připadala nám nějak »novou«.

První polovina července t. r. byla v údolí Sávy, co se počasí týče, taková, že i turista nadaný nejhouževnatější vytrvalostí, měl toho právě dost a začal toužiti někde k slunnému moři, pryč z oblasti nekonečných dešťů. Poslední dny deštivého období napadly speousty nového sněhu a pak nastal dlouho želaný obrát. Plné dva dny jsme vyčkávali s výpravou do hor a teprve když na severní straně zmizel skoro úplně nezvyklý, bělostný povlak, vydali jsme se s vůdcem Pečarem na Vossovu chatu.

17. července v pět hodin ráno jsme z ní vyšli, abychom sledovali cestu konsula Vetrá nově opravenou a veskrze snadnou. Pouze dav kozlů, pasoucích se jako obyčejně na jižních svazích Prisojniku, budil v nás jisté starosti, které jsme však brzy zažehnali několika dobře metenými kameny. Malé kousky nového sněhu daly nám však pocítiti, že dnes nebude další výstup tak naprosto hladký. Skutečně již pod Oknem byla stezka zavátá a nejspíše kamení, skryté pod prostupnou pokrývkou, nabádalo k opatrnosti. U Okna, jak známo, končí stezka a dále pokračují již jen staré slovinské značky. Za normálních poměrů naskytá se tu krátké, příjemné lezení ku hřebenu, než tentokrát

bylo jinak; měkký, kluzký sníh, až i na čtvrt metru zvýši, zakrýval každý stup i záchyt, ruce, provádějící práci očištnou, křehly i nebylo na ně spolehnouti. Pečarovo napomenutí, le pačas! (jen zvolna!), bylo docela zbytečno, po levé straně zející propast Okna mluvila za něho. Přeleze hřbet mezi Oknem a sousední rokli, vstoupili jsme do komína plného sněhu, který již místy měnil se v ledovou slupku. Zde poprvé činil jsem si výčitky, že z přílišné neváznosti k olezlému Prisojniku nechali jsme lano v Kranjské Goře. Nad komínem traversovali jsme v levo vzhůru a záhy dosáhli malého koutu zrovna pod hřebenem. Mírnější terrain v těchto místech odhal měkkému sněhu všechnu povážlivost, takže v několika okamžicích byli jsme u známého převisu, pod nímž dlužno se kol rohu přesmyknouti na hřeben. (Přistě dále.)

*

Ze Slovanských Alp.

V Jezeru, jak sděluje nám p. starosta Muri koncem září, bylo poslední dobu počasí chladné a deštivé; okolo české chaty byl již dvakrát sníh, tak že celých čtrnáct dní nebyl nikdo z turistů ani z Jezeranů v ní. Návštěvníků chaty bylo letos 300, tedy více než loňského roku, ačkoli ještě po prvním týdnu srpna t. r. počet návštěvníků byl značně menší než loni toho času.

Spojení České chaty se Žrelem zkráceno jest velice novou stezkou, která byla naším odborem letos dohotovena. Stezka odbočuje pod druhou serpentinou cesty do Horní Kočny vedoucí a stoupá bezpečně vytesanými stupni na skalní hranu, tam prochází malými vratci, nepatrně sestoupí a pak vede horizontálně kosodřevinným terrainem k sněhu v stejné výšce s dolním ústím Žrela. Razení cesty stálo vůdce Potočnicka a jeho společníky mnoho práce a také náklad odborem věnovaný nebude nepatrný. S nejvyššího místa zkratky otevírá se velmi krásný pohled na Českou chatu a její okolí.

Výstup od České chaty na Kočnu usnadnil Český odbor zřízením stezky, která něco nad Dolečským sedlem (na straně jezerské) odbočuje od cesty Kremserovy. Používajíc ssutkové římsy vede naše stezka bez ztráty výšky dobrým terrainem k vrcholu, takže se výstup na Kočnu zkracuje o dobrou hodinu; nehledě k tomu, že si turista ušetří únavné šlapání nekonečných kočenských štěrků.

Starostou obce Jezera zvolen byl opět upřímný a osvědčený přítel našeho odboru pan Fr. Muri. Volbu můžeme jen s radostnými pocity přivítati.

Se stavbou akademické chaty v Koritnici bylo započato v měsíci září a dle úmluvy se stavitelem Škvarcou má býti do podzimku chata hotova. Cestu k ní upravil a nově označil vůdce Černuta již v srpnu. Chata se staví v místě, zvaném Pod Jarčkom ve výši 1350 m nad mořem čili 700 m nad Logem. Dle plánu bude míti dvě místnosti v přízemí a 1—2 v podkroví.

Chata na kamnickém sedle byla otevřena 12. srpna za velkého účastenství turistů slovinských a českých. Z Jezera vypravila se četná společnost turistů českých, jež byla přivítána velmi srdečně. Chata postavena je blízko pod kamnickým sedlem mezi Planjavou a Branou, je 13 m. dlouhá, 8 m. široká. Na jižní straně má verandu; dole umístěna je kuchyně, ložnice pro pány s 8 postelemi, pro dámy se 4 ložemi. V podstřeší je ložnice pro 6 osob, pokoj se 2 postelemi, a dvě zvláštní ložnice pro hospodáře a vůdce. Z české chaty lze pohodlně k chatě kamnické dojít přes saviňské sedlo, závěrem nad logarským údolím po naší spoje a novou stezkou Slov. Plan. družstva na kamnické sedlo. — Slavnostního otevření zúčastnilo se skoro 300 turistů. Chata byla vysvěcena knězem františkánem E. Polákem, pěvecký spolek »Lira« z Kamnika zapěl krásnou píseň »Lepa naša domovina«, načež předseda kamnické podružnice notář p. Emil Orožen a předseda ústředního výboru S. P. D. professor p. Fr. Orožen přivítali účastníky. Kamnická chata má značný turistický význam pro výstupy na střední vrcholy hlavního řetězu Saviňských Alp.

Nové tury v Slovinských Alpách r. 1906. 1. Dr. B. Franta s vůdcem Rogarem: dostoupení Lipnice 2400 m, sestup úvalem Lipnickým (turisticky dosud neznámé).

2. J. Čermák a Dr. V. Dvorský s vůdcem J. Komacem: první dostoupení severního Dovského Kříže 2643 m. Výstup z Pišnice, sestup do Za Okom v Martulku.

3. J. Čermák, Dr. V. Dvorský, Dr. B. Franta s J. Komacem: první dostoupení Male Ponice 2450 m. Výstup z Martulku, sestup do Pišnice.

4. Tíž: první dostoupení bezejmenného vrcholu mezi Škrlaticou a Rogicou v závěru Zadnjího Dovgu (Špik Zadnjího Dovgu) ca 2560 m.

5. J. Čermák a Dr. V. Dvorský (bez vůdce) výstup na hřeben mezi Dovským Křížem a Širokou Pečí z Vrat. (Čímž dokázána možnost dostoupiti severní Dovské Kříž z Dovských Podů.)

6. J. Čermák (sám): Západní vrchol Kokerské Kočny, výstup z údolí Dolní Kočny, sestup k Suhadolnikovi, částečně nové, poprvé bez vůdce.

7. Dr. B. Franta a P. Ed. Šittler s br. Potočniky: Sestup z Mrzle Gory do údolí belské Kočny.

8. J. Čermák a Dr. V. Dvorský (bez vůdce) první dostoupení Ferdamane Police (2350 m) jižním hřebenem.

Nové železnice. Letošního roku došlo konečně k otevření nových horských drah, které také pro nás budou mít význam nemalý, neboť jimi zkrátí se o mnoho doba jízdy do zaslíbené země českého alpismu, Slovinských Alp. V červenci zahájena vozba na trati z Jesenic do Gorice a Terstu. Již otevřeny turistice zanedbané dosud kraje Bochyňska a hrabství Gorického. O nákladné a obtížné stavbě této dráhy zmínili jsme se již v minulých ročnících. Trať jde krajinou úplně slovinskou. Jízda po ní jest neobyčejně zajímavá, mezi některými stanicemi jede se skoro ustavičně pod zemí. V září otevřena byla dráha Pyhrnská, která spojuje Linec se Selzthalem přímo, takže jest jízda

o $\frac{1}{3}$ kratší než dosavadní oklikou přes Malý Reifling. Nyní pak konečně zahájena jízda na trati Celovec—Jesenice, přetínající Karavanky, takže slovinské hory jsou opředeny železniční sítí tak důkladně, jako málokteré jiné horstvo.

✱

Literatura.

V Julských Alpách. Lezecké skizy ze skupiny Razoru. Napsal Dr. Viktor Dvorský. Nákladem E. Beauforta v Praze. Cena brož. 1 K 80 h, váz. 2 K 80 h. — Kdo není alpistou a bojí se každého jen trochu namahavého, ne těžkého výstupu, a mohl by z blízka pozorovati směr výstupů, které jsou v knize líčeny, užasl by po svém mínění nad »nerozumným počínáním mladých lidí, kteří se vydávají v šanc takovým nebezpečím« (frase, kterou lze často slyšeti). V tom, kdo alpistou jest a zvláště kdo zná poněkud vrcholy, jichž zdolání v knize krásně tu líčeno, probudí se respekt před výkony. Spisovatel líčí lezecké tury, které podnikl hlavně ve společnosti přítele svého p. kand. fil. J. Čermáka r. 1904 a loňského roku ve skupině razorské s vůdcem a bez vůdce. V našem kruhu alpistů známi jsou oba turisté svou neobyčejnou zdatností. Je to potěšitelným důkazem pokroku alpské turistiky u nás, že kniha vyšla, ba že nemusela býti vydána nákladem vlastním, že nalezla nakladatele. — Avšak nyní ke knize samé. Martulku, výstup na Poncu, Prisojnik severní stěnou, stěnu Kříže, dále výstup na Razor a Širokou Peč z různých stran a na Suhí Plaz z Pišnice, toť obsah spisu cenného jednak proto, že dr. Dvorský dovede psáti velice zajímavě pro záníceného alpistu i pro toho, kdo hledí na hory z povzdálí a z dola, jednak že umí líčiti velmi plasticky. Následkem toho četl jsem knihu nejen se zájmem, ale vžil jsem se do líčení plně a nedivil jsem se, když jsem po čtení se rozpomenul, že prodělal jsem s sebou v mysli, rádek za rádkem tury, které jsem nekonal. Mnoho cenného je také v tom, že vyličeny jsou některé tury provedené vůbec poprvé a že správně líčeny jsou tury velmi málo známé. Líceň přírody je roztomilá, vyličení námahy nevzbuzuje zúmyslné strach a hrůzu; vzbuzuje jen výbornou představu, co prožije a podstupuje alpista vydávající se na tury nejtěžší. — Pro kvalifikace tur jest ovšem voleno měřítko nejpřísnější, a s tím sluší při pročítání spisu stále počítati. — Překonání obtíží působí ovšem spisovateli radost nesmírnou, avšak zná vyšší ještě požitky. Líče bivouak r. 1904 pod Poncou, praví: »... tichá rozkoš z krásna obestřela smysly... Jisto jest, že duševní potence stoupá v horách nesmírně. Nikde se tak volně logicky a směle nepřemítá jako vysoko nad všední špinou, v čistém vzduchu a slunci, uprostřed zamlklých svědků úžasných sil vesmíru. A jak líčena je cesta v nocích údolím Pišnice: »Pišnica v měsíční noci! To není ono údolí šlané nohou výletníků, každému otevřené. Svít úplňku a tma přetvořily je v královnu tajemných půvabů, melancholických sice, ale tím bližších duši... Jak lehce povstávaly asi báje ve vnímavé mysli horala, když spatřil tajemný přízrak ve vlahé noci; jak snadno si vysvětlíme, proč tisíce let trvalo, než se člověk odvážil myšlenkami

vníknouti v ten zakletý svět, proč dosud se chvějí hrůzou domorodci exotických horstev, když bílý muž chce, aby ho doprovázeli na odvážné pouti k sněžným hřebenům. — Při nepopíratelné zdatnosti obou turistů ke všem největším turám mile dotýká se sympatické ocenění výkonů vůdce Jože Komace z Trenty. Nejhorší passáž je mu procházkou praví dr. Dvorský, a dále při líčení sestupu »skozi Mali Razor« na srázu velice nebezpečném: »Krásný je pohled na Komace. Jde bokem k stěně; hřebíky bot staví na ni na plocho jako přissavadla, a neдрže se rukama, nýbrž pouze hrotem piklu dotýká se stěny šlape dolů jako po schodech. Skoro by člověk uvěřil, že je ve spolku s ďáblem«. Takového ocenění Jože Komac dojisla zaslouží. — Nepochybuji, že spis bude celým našim alpským kruhem přijat se vřelou sympatií. F.

Obrázky z Alp. Cestopisné črty z Korutan a Tyrol. Napsala Anna Řeháková. Tiskem a nákladem Ed. Leschingra. Cena 1 K 50 hal. Naše »alpská« literatura neobsahuje ještě ani malou knihovnu. Každou alpskou knížku českou vítáme tedy a otvíráme s radostí. Kniha je tím vítanější, je-li dobrá. O »Obrázcích z Alp« slečny Anny Řehákové můžeme říci, že plně náleží ke knížkám velmi dobrým a velmi zajímavým. S chutí a rádi pročítáme líčení spisovatelky ampezzanským krajem, domovinou Ladinců, sextenskými horami, okolím Millstatského jezera a údolím zilským. Vane z něho láska k alpské přírodě a ke slovanským krajům zvláště. Scenerie přírodní, život horalů i tury vykonané vylíčený jsou živě, a vřelý, někdy nadšený tón popisu sluší knize velice. Lidové scény, národopisné obrázky z kraje Ladinců a zilských Slovinců voleny jsou šťastně, a slavnost posvěcení v Limarce, malé vsi v údolí Zily, vylíčená je nadmíru zajímavě. Spisovatelka neomezila se na cesty údolními, stoupala na horstvo samé, a právem připomíná, že je »v údolí krásně, avšak na výšinách velebně«. Prošla leckde krajinou, která je stranou od hlavního proudu turistického, a proto ani v krajinném popisu nesetká se čtenář s tím, co dozví se z jiných pramenů; poskytují tedy »Obrázky z Alp« i v tomto ohledu mnoho nového pro kruh českých turistů. Ilustrace připojené ke spisu jsou skutečně podařené. — A tak necht' »Obrázky« putují četně do knihoven našich. F.

*

Různé.

Pražská sekce D. Ö. A. V. měla počátkem tohoto roku 474 členy. Chaty odboru byly r. 1905 navštíveny 4030 turisty (o 650 více než r. 1904). K žádosti odboru byla zakázána jízda automobily na silnici z Gomagoi do Suldenu pod Ortlesem. — U Payerovy chaty postavena byla chýše pro dělníky, kteří budou provádět stavbu nové velké ložnice. Pomalu bude tedy Payerova chata skutečným hotelem ve výši 3020 m.

Chamonix bude již příštího leta spojeno drahou s Martigny. Ze Chamonix do Argentières jezdí se již déle, část dráhy z Martigny přes Salvan a krásný Finhaut do Chatelardu byla otevřena koncem srpna t. r. Zbývající část ze Chatelardu přes Col de Montets do Argentières bude hotova za rok. Sedlo Montets proráží dráha tunelem; pisatelé zdá se, že jen pro ohrožení trati kamením skalním. Trať je velice zajímavá.

Z Courmayeuru do Martigny (viz č. 8. ročn. VIII.) traťuje již ingénieur Silvano jízdní spojení přes sedlo Ferret.

Tunel Mont Blancem provést chce pařížský ingénieur M. Monod, aby Milán měl krátké spojení s Francií. Projektant čítá, že na 50 mil. franků, jež podnik má stát, dá Francie a Itálie po 20 mil., kanton ženevský 10 mil.

Tři jižní věže Vajoletské slezl kdosi v neuvěřitelně krátké době jedné hodiny a třiceti sedmi minut. Správně připomínají Mitteilungen D. Ö. A. V., že zavádět »rekordy« do alpismu je nepřipustno, neboť to nejdůležitější, proč do hor jdeme, radost z alpské přírody, je při honbě za minutou úplně vyloučeno, nehledě k tomu, že nebezpečí při spěchu se několikrát zvyšují.

Německo-rakouský alpský spolek (D. Ö. A. V.) má nyní 69.730 členů ve 332 odborech, o 4148 členů více než před rokem.

*

Zprávy spolkové.

První společenský večer odboru bude 31. října v dolením sále žofinském. Přednášet bude dp. P. Alois Svojsík, který v tak dobré paměti zapsán je našemu kroužku přednáškou svou, konanou přede dvěma lety. Přednáška dp. A. Svojsíka »Z krajů posvátné Fudži« bude provázena velkým počtem světelných obrazů.

Alpistický ruch v členstvu českého odboru rozvíjí se velmi čile. Členové spojují se v užší kroužky se zvláště vytknutými cíly a možno že za nedlouho budeme se těšiti i praktickým výsledkům. Vedle staré »Zelené Roty«, která se chystá k reorganizaci, vznikla silná »Červená Rota« v čele s drem. Kulhavým, a nejmladší a nejostřejší lezci (sl. M. Prachenská, J. Čermák, Dr. V. Dvorský, K. Hlava a St. Prachenský ml.) založili mnohoslibnou »Divokou bandu«. Lezecká cvičení v okolí Jezerska pořádaná těšila se značné oblibě; dopustí-li počasí, bude v nich pokračováno v Divoké Šárce. Také novým turám věnována pozornost, i lze doufat, že ani v tomto oboru nezůstaneme pozadu za jinými spolky.

V místnostech odboru, Jungmannova třída č. 25 (průchodní dům k Městanské besedě), sděluje ochotně členstvu informace správce knihovny pan JUC. V. Nedoma každou středu a pátek od 5—6 hod. odpo. Spolková knihovna je členům k dispozici.

Noví členové odboru:

- pan Jaroslav Tomášů, velkostatkář, Horní Krč,
- » Bohumil Patočka, maj. domu, Praha,
- » Dr. Gustav Hess, c. k. notář, Týn n/Vlt.,
- paní Marie Maixnerová, choť univ. profesora, Praha (zakládající čl.),
- pan Dr. Emerich Maixner, univ. professor, Praha (zakládající čl.),
- » Artur Maixner, studující, Praha,
- » Emerich Maixner, medik, Praha,
- slečna Josefa Jandova, učit. měst. škol, Žižkov,
- » Filom. Šmejkalova, učitelka, Praha,
- » Frant. Fuknerova, učitelka, Praha,
- » Marie Zichova, učitelka, Nusle,
- pan Adolf Porš, úředník banky Slavia, Karlín,
- » Karel Hlava, studující, Praha.

*